

Szkoła Podstawowa
im. Adama Mickiewicza
w Dygowie

Raport z ewaluacji wewnętrznej „ Wychowanie do wartości. Działania szkoły w zakresie wychowania do wartości i kształtowanie postaw patriotycznych uczniów”.

Zespół ewaluacyjny w składzie:

Anna Niedźwiadek-Karampelas - przewodnicząca

Sławomir Skonieczka

Robert Jaruzel

Data sporządzenia raportu: 23.08.2021 r.

1. Wstęp

Zgodnie z przewidzianym harmonogramem zostało przeprowadzone badanie ewaluacyjne dotyczące wychowania do wartości – działania szkoły w zakresie wychowania do wartości i kształtowania postaw patriotycznych uczniów. Ze względu na zmianę trybu kształcenia na zdalny, harmonogram przeprowadzenia ewaluacji wewnętrznej uległ modyfikacji i badanie odbyło się w II semestrze, w roku szkolnym 2020/2021, kiedy możliwa była nauka stacjonarna.

Celem badania było sprawdzenie, czy szkoła prowadzi działania, które sprzyjają kształtowaniu i uzyskaniu pożądaných postaw i wychowuje do wartości oraz kształtuje patriotyczne postawy wśród uczniów. Celem badania było również sprawdzenie, czy działania wychowawcze podejmowane przez szkołę są planowane i adaptowane do potrzeb szkoły, przy współdziałaniu zarówno uczniów jak i ich rodziców.

Główną metodą wykorzystaną do przeprowadzenia badań była metoda sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem techniki badawczej, jaką jest ankieta. Ankieta była skierowana do uczniów, rodziców i nauczycieli. Ankiety zostały opracowane przez zespół ds. ewaluacji. Większość pytań była pytaniami zamkniętymi. Przed przystąpieniem do badania wszyscy uczestnicy zostali poinformowani o celu działań, o możliwości wykorzystania ich wyników oraz o anonimowości ankietowanych. Na podstawie otrzymanych wyników został sporządzony poniższy raport, w którym zostały przedstawione efekty przeprowadzonego badania, a także wnioski do dalszej efektywniejszej pracy, dążącej do ulepszenia poziomu pracy naszej szkoły.

Do ankiety zostało wytypowanych losowo 27 uczniów, 9 rodziców. W ankiecie wzięło udział 16 nauczycieli (tylko komisja otrzymała ankiet).

2. Wprowadzenie do problemu

Ministerstwo Edukacji Narodowej zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 r., poz. 996) określiło kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2018/2019 oraz następnych latach w związku 100 rocznicą odzyskania niepodległości – wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów. Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży (art. 1. pkt 3 Ustawa - Prawo oświatowe).

Podstawa programowa kształcenia ogólnego podaje bardzo konkretne cechy i wartości, ku którym zmierza proces wychowawczy w szkole i które muszą być uwzględnione w pracy dydaktyczno - wychowawczej szkoły. W procesie kształcenia ogólnego szkoła ma obowiązek kształtować u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość,

wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawczą, kreatywność, przedsiębiorczość, kulturę osobistą, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej. W rozwoju społecznym bardzo ważne jest kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji.

3. Pytania kluczowe:

- ✓ Czy uczniowie, rodzice i nauczyciele znają szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny?
- ✓ Czy w szkole kształtowane są postawy patriotyczne i obywatelskie?
- ✓ Czy kształtowane postawy są akceptowane przez rodziców i uczniów?
- ✓ Czy wartości wychowawcze zawarte w programie są uzgadniane z uczniami rodzicami i są przez nich akceptowane?
- ✓ Jakie przedsięwzięcia podejmuje się w szkole sprzyjające kształtowaniu i uzyskiwaniu właściwych postaw?
- ✓ Jakimi wartościami kierują się uczniowie?
- ✓ Które wartości są uważane przez uczniów za ważne?
- ✓ Czy różnorodność działań podejmowanych z okazji 100-lecia Odzyskania Niepodległości przez Polskę wpłynęła na zmianę postaw patriotycznych i obywatelskich uczniów?

4. Wskaźniki sukcesu:

- ✓ Uczniowie, rodzice i nauczyciele znają szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.
- ✓ W szkole kształtowane są postawy patriotyczne i obywatelskie.
- ✓ Kształtowane w szkole postawy są akceptowane przez uczniów i ich rodziców.
- ✓ Wartości wychowawcze zawarte w programie są uzgadniane z uczniami i rodzicami i przez nich akceptowane.
- ✓ Różnorodność działań podejmowanych z okazji 100-lecia Odzyskania Niepodległości wpłynęła na zmianę postaw patriotycznych i obywatelskich uczniów.

5. Metody i narzędzia ewaluacji

Źródłem informacji ewaluacyjnych są treści pozyskane od uczniów, nauczycieli i rodziców. Metoda badawcza ankieta wśród uczniów, ankieta wśród rodziców, ankieta wśród nauczycieli. Informacje od wychowawców i pedagoga.

6. Gromadzenie danych ewaluacyjnych

Wykorzystane w procesie badawczym ankiety zawierały pytania otwarte i zamknięte. Wzory ankiet zamieszczone zostały w załączniku. Zgromadzony materiał empiryczny został wykorzystany w analizie niniejszego raportu. Dobór próby

badawczej został dokonany w oparciu o założenia zawarte w projekcie ewaluacji wewnętrznej.

7. Analiza zgromadzonych danych

- uczniowie – analizę ankiet przeprowadził Robert Jaruzel,
- rodzice – analizę ankiet przeprowadził Sławomir Skonieczka,
- nauczyciele – analizę ankiet przeprowadziła Anna Niedźwiadek – Karampelas

1. Czy w szkole panuje przyjazna atmosfera

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
tak	30	56	33
raczej tak	60	44	47
raczej nie	7	0	13
nie	3	0	0
			* brak odpowiedzi 1 osoba

2. Czy w szkole uczniowie mają poczucie poszanowania swoich praw?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
tak	35	67	93
raczej tak	45	33	7
raczej nie	20	0	0
nie	0	0	0

3. Czy uczniowie mają dobre kontakty z nauczycielami i innymi pracownikami szkoły?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
tak	78	30	
raczej tak	22	70	
raczej nie	0	0	
nie	0	0	

4. Czy relacje między członkami społeczności szkolnej, do której uczęszczasz/uczęszcza Pana/Pani dziecko, są oparte na wzajemnym szacunku, zrozumieniu i tolerancji?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
tak	25	44	27
raczej tak	35	56	67

raczej nie	40	0	6
nie	0	0	0

5. Czy uważasz, że szkoła przywiązuje wagę do wychowania patriotycznego i obywatelskiego?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
tak	75	100	87
raczej tak	25	0	13
raczej nie	0	0	0
nie	0	0	0

6. Czy uczniowie i rodzice są zapoznawani z zasadami postępowania?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
tak	78	100	100
raczej tak	22	0	0
raczej nie	0	0	0
nie	0	0	0

7. Pytanie dodatkowe do uczniów czy przestrzegają zasad w szkole:

*tak 40 %

*raczej tak 60 %

*raczej nie 0%

*nie 0%

8. Czy rodzice i uczniowie są poinformowani; czy wiedzą o możliwości korzystania z pomocy pedagoga?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %
tak	85	100
raczej tak	15	0
raczej nie	0	0
nie	0	0

9. Czy są wymagane od uczniów/dzieci zachowania patriotyczne, szacunek wobec tradycji, historii, symboli narodowych?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
tak	90	89	100

raczej tak	10	11	0
raczej nie	0	0	0
nie	0	0	0

10. Czy szkoła umożliwia poznawanie określonych wartości i kultywowanie tradycji?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
tak	75	98	100
raczej tak	25	11	0
raczej nie	0	0	0
nie	0	0	0

11. Czy według Ciebie/Pani/Pana szkoła uczy:

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
postaw patriotycznych	85	89	100
postaw obywatelskich	90	67	73
bycia członkiem rodziny	45	22	67
przeciwdziałani a agresji	60	44	87
zdrowego stylu życia	50	67	93
zapobiegania nałogom	-	33	73
*inne : postaw koleżeńskich	87	-	100

12. Jakie przedsięwzięcia realizowane w szkole sprzyjają kształtowaniu i uzyskiwaniu właściwych postaw?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
uroczystości związane ze świętami państwowymi	45	89	100
uroczystości szkolne	67	89	93

ceremoniał szkolny, hymn, godło, wprowadzenie i wyprowadzenie sztandaru	52	100	87
wystawy i gazetki szkolne	45	56	93
wyjazdy do muzeów, kina, teatru	66	78	60
spotkania z ciekawymi ludźmi, absolwentami szkoły	35	11	40
konkursy przedmiotowe i okolicznościowe	30	56	78
odwiedzanie miejsc związanych z historią i kulturą	37	33	40
czytanie książek	33	67	78
powołanie Samorządu Uczniowskiego	18	44	10
wolontariat	51	11	78
wycieczki szkolne	62	56	53
oglądanie filmów	55	22	40
tematyka godzin wychowawczych	18	67	67
*inne	-	-	-

13. Co jest według Ciebie/Pana/Pani postawą patriotyczną?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
wypełnianie obowiązków obywatelskich	62	67	87

szacunek do symboli narodowych	77	89	100
ubiór stroju galowego	70	67	93
znajomość wybitnych i zasłużonych postaci dla kraju	44	56	60
docenienie bohaterów dnia codziennego	18	22	73
znajomość i pielęgnowanie tradycji i kultury	48	56	67
znajomość historii regionu	48	22	93
znajomość historii kraju, gospodarki i bieżących wydarzeń	18	22	33
dbałość o piękno i poprawność języka polskiego	55	44	73
szacunek do odmienności ludzi	55	67	87
dbanie o środowisko	37	44	67
bycie dumnym z polskiego obywatelstwa	40	67	87
obrona ojczyzny	59	33	73
*inne	-	-	-

14. Poprzez jakie treści realizowane są treści patriotyczne?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
apele	88	90	87
wystawy, prezentacje multimedialne	37	33	73

lekcje języka polskiego i obcego, historii, wos	55	89	67
lekcje wychowawcze	11	67	78
konkursy	22	44	73
wystawy, kino, itp.	29	67	33
wycieczki edukacyjne	66	78	53
akcje ogólnopolskie, wojewódzkie, powiatowe lub gminne	29	22	9
uczestniczenie w lokalnych uroczystościach upamiętniających ogólnopolskie i miejscowe święta, rocznice, itd.	26	67	53
*inne	-	-	-

15. Które z postaw kształtowane są wśród uczniów naszej szkoły?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
poczucie własnej wartości	78	44	78
szacunek dla siebie i innych	60	89	100
ciekawość poznawcza	44	33	60
przedsiębiorczość	0	11	13
kultura osobista	67	78	93
praca w zespole	87	67	78
wolontariat i działalność charytatywna	33	22	60
poszanowanie tradycji i kultury	78	78	87

poszanowanie i znajomość innych kultur	66	33	47
podejmowanie działań na rzecz szkoły	47	56	60
*inne	-	-	-

16. Czy formy upamiętniania różnych wydarzeń historycznych są słuszne?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
tak	25	100	87
raczej tak	50	0	13
raczej nie	25	0	0
nie	0	0	0

17. Czy szkoła przygotowuje uczniów do aktywnego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu społecznym?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
tak	25	67	80
raczej tak	60	33	20
raczej nie	7	0	0
nie	8	0	0

18. Jakie wartości kształtowane są wśród uczniów naszej szkoły? (należało zaznaczyć 5 odpowiedzi, ale zdecydowana większość ankietowanych wskazała więcej niż 5):

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
systematyczność	22	44	60
odpowiedzialność	70	78	87
sumienność	22	44	53
pracowitość	60	33	47
kreatywność	60	33	53
uprzejmość	0	33	27
koleżeństwo	48	56	87
punktualność	0	33	33
sprawiedliwość	33	33	60
godność	0	0	20

szacunek	41	56	73
uczciwość	26	22	47
tolerancja	48	56	47
wiarygodność	0	0	27
*inne - empatia	0	0	13

19. Które wartości są dla Ciebie/Pana/Pani najważniejsze?

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %	nauczyciele %
systematyczność	26	33	33
odpowiedzialność	63	78	93
sumienność	18	44	7
pracowitość	55	44	60
kreatywność	55	22	73
uprzejmość	0	11	13
koleżeństwo	55	33	20
punktualność	0	11	13
sprawiedliwość	55	33	53
godność	0	11	20
szacunek	75	67	53
uczciwość	66	44	47
tolerancja	75	56	47
wiarygodność	0	11	13
*inne	-	-	-

20. Uważam, że zachowań patriotycznych uczę się/ moje dziecko uczy się? (pytanie do uczniów i rodziców):

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %
dom	67	78
szkoła	75	100
kościół	15	44
telewizja np. transmisje uroczystości lub ważnych wydarzeń w Polsce i na świecie	26	44
*inne	-	-

--	--	--

21. Czy zapoznajesz się/Pani/Pan z wartościami wychowawczymi zawartymi w umieszczonym na stronie internetowej szkoły Programie Wychowawczo – Profilaktycznym?(pytanie do uczniów i rodziców):

odpowiedź	uczniowie %	rodzice %
tak	65	89
nie	35	11

22. Czy akceptują Państwo normy zachowań, których dzieci uczą się w szkole? (pytanie do rodziców):

odpowiedź	rodzice %
tak	89
nie	11

23. Czy Pani/Pana zdaniem nauczyciele w szkole dziecka wypełniają stawianą przed nimi rolę w formułowaniu prawidłowych postaw? (pytanie skierowane do rodziców):

odpowiedź	rodzice %
tak	67
raczej tak	33
raczej nie	0
nie	0

24. Czy Pan/Pani bierze udział w uroczystościach współorganizowanych przez szkołę np.11 Listopada lub innych? (pytanie do rodziców):

odpowiedź	rodzice %
tak	0
raczej tak	78
raczej nie	0
nie	22

25. W jaki sposób Pani/Pan zapoznaje się z normami społecznymi i wartościami obowiązującymi w naszej szkole? (pytanie do rodziców):

odpowiedź	rodzice %
zebrania klasowe z wychowawcą	78
strona internetowa szkoły	44
rozmowa z pedagogiem szkolnym	11

*inne	-
-------	---

26. Proszę wymienić jakie przedsięwzięcia upamiętniające Setną Rocznicę Odzyskania Niepodległości zostały zrealizowane w szkole:

- posadzenie dębu Marszałek,
- posadzenie białoczerwonych tulipanów,
- uroczysty apel szkolny,
- zdjęcie ucznia z flagą,
- gazetki i wystawy,
- wspólne śpiewanie hymnu,
- Gminny Konkurs Pieśni Patriotycznej,
- prezentacje multimedialne,
- lekcje historii.

Pytania skierowane tylko do uczniów:

Czy w szkole sytuacje konfliktowe są rozwiązywane w spokojnej i otwartej atmosferze:

odpowiedź	uczniowie %
tak	22
raczej tak	30
raczej nie	30
nie	18

Czy określone działania lub informacje uzyskane w szkole mają wpływ na Twoje zachowanie i postawę?

odpowiedź	uczniowie %
tak	25
raczej tak	35
raczej nie	20
nie	20

Które działania szkoły według Ciebie najlepiej sprzyjają przestrzeganiu norm i postaw społecznych w szkole:

odpowiedź	uczniowie %
lekcje wychowawcze	45
rozmowy z wychowawcą	25

rozmowy z dyrektorem	15
rozmowy z nauczycielami	40
rozmowy z pedagogiem	40
spotkania z policją	0
warsztaty	0
lekcje z pedagogiem	0
udział w akcjach profilaktycznych	0
zapoznanie z zasadami zachowania - uwagi (+) i (-)	15
*inne	-

Czy podejmowane, powyższe działania są skuteczne:

odpowiedź	uczniowie %
tak	15
raczej tak	70
raczej nie	15
nie	0

Czy tematyka godzin wychowawczych jest dla Ciebie interesująca:

odpowiedź	uczniowie %
tak	4
raczej tak	30
raczej nie	26
nie	40
zapropnuj temat	0

Czy chętnie bierzesz udział w imprezach i uroczystościach związanych z tradycjami szkoły:

odpowiedź	uczniowie %
tak	60
raczej tak	30
raczej nie	10
nie	0

Czy chętnie podejmujesz się organizacji imprez szkolnych:

odpowieź	uczniowie %
tak	40
raczej tak	37
raczej nie	23
nie	0

Wnioski :

1. Z ankiet przeprowadzonych wśród rodziców, uczniów, nauczycieli wynika zdecydowanie, że w szkole panuje przyjazna atmosfera i szanowane są prawa społeczności szkolnej; zaznaczyć jednak należy, że 10% uczniów i 13 % nauczycieli raczej nie czuje przyjaznej atmosfery w szkole. Natomiast rodzice w 100% odbierają szkołę jako miejsce przyjazne ich dzieciom.
2. Według rodziców i nauczycieli prawa uczniów są w 100% respektowane, większość uczniów też tak twierdzi, natomiast 20% uczniów uważa, że raczej nie. (wskazane by było ustalić jakie prawa nie są przestrzegane i przyczyny)
3. Wszyscy ankietowani uważają, że relacje pomiędzy uczniami i nauczycielami układają się dobrze, wszyscy rodzice stwierdzili, że nauczyciele wypełniają stawianą przed nimi rolę w formułowaniu prawidłowych postaw.
4. Relacje między członkami społeczności szkolnej według rodziców oparte są na wzajemnym szacunku, zrozumieniu i tolerancji, jednak 40% ankietowanych uczniów i 6% nauczycieli nie potwierdza tej tezy.
5. Wszyscy rodzice i uczniowie wskazują, że są zapoznawani przez nauczycieli z zasadami postępowania w szkole, zdecydowana większość rodziców 89% również dodatkowo zapoznaje się z Programem Profilaktyczno-Wychowawczym na stronie internetowej szkoły.
6. Wszyscy uczniowie twierdzą, że przestrzegają zasad w szkole i wiedzą, że mogą korzystać z pomocy pedagoga szkolnego. 100% rodziców, również posiada wiedzę o możliwości skorzystania z pomocy pedagoga.
7. Zastanawiające jest to, że 48% ankietowanych uczniów twierdzi, że sytuacje konfliktowe nie są rozwiązywane w spokojnej i otwartej atmosferze.
8. 48% uczniów stwierdziło, że ani informacje uzyskane na zajęciach w szkole, ani podejmowane działania nie mają wpływu na ich postawę i zachowanie.
9. Wśród działań, które najlepiej sprzyjają przestrzeganiu norm, praw i postaw uczniowie wymienili w następującej kolejności: lekcje wychowawcze, rozmowy z nauczycielami, rozmowy z pedagogiem, rozmowy indywidualne z wychowawcą, rozmowy z dyrektorem oraz zapoznanie z zasadami zachowania (uwagi na + i -) i w 85% stwierdzili, że są one skuteczne. Żaden uczeń nie wskazał warsztatów, spotkań z policją, lekcji z pedagogiem czy udział w akcjach profilaktycznych, jako działań, które wpływają na przestrzeganie zasad w szkole.
10. Zdaniem 90% rodziców, szkoła zauważa problemy uczniów.
11. Nauczyciele i rodzice zgodnie twierdzą, że szkoła przywiązuje wagę do wychowania patriotycznego i obywatelskiego i obydwie strony wymagają od

- dzieci zachowań patriotycznych i szacunku wobec tradycji, historii, symboli narodowych.
12. Nauczyciele wypełniają stawianą przed nimi rolę w formułowaniu prawidłowych postaw wśród uczniów. Do najczęściej wskazywanych wśród rodziców i nauczycieli należą: szacunek dla siebie i innych, kultura osobista, poszanowanie tradycji i kultury, praca w zespole. Zdecydowanie najmniej uzyskała przedsiębiorczość (11% rodzice i 13% nauczyciele). Niżej 22% wolontariat, 33 % poszanowanie i znajomość innych kultur oraz ciekawość poznawcza – tak wskazali rodzice.
 13. Wszyscy ankietowani byli zgodni, że szkoła uczy postaw patriotycznych, obywatelskich, koleżeńskich, przeciwdziałania agresji, zdrowego stylu życia. Najmniej (22% i 33%) uzyskały obszary zapobiegania nałogom i bycia członkiem rodziny.
 14. Wartości wychowawcze zawarte w programie są akceptowane przez uczniów i rodziców. Natomiast nie zawsze są uzgadniane z dziećmi.
 15. W szkole podejmowane są liczne działania, których celem jest wychowanie patriotyczne oraz obywatelskie i wszystkie przedsięwzięcia jakie są realizowane w szkole według wszystkich ankietowanych sprzyjają kształtowaniu i uzyskiwaniu właściwych postaw.
 16. Za najważniejsze postawy (5) kształtowane przez szkołę zarówno ankietowani uczniowie, rodzice jak i nauczyciele wskazują: odpowiedzialność, koleżeńskość, szacunek, tolerancję, kreatywność. Żaden rodzic nie wskazał godności i wiarygodności. Z ankiet wynika, że dla uczniów nie jest ważna punktualność, uprzejmość, godność i wiarygodność.
 17. Dla uczniów 5 najważniejszych wartości to szacunek, tolerancja, uczciwość, odpowiedzialność oraz ex aequo pracowitość, kreatywność, koleżeńskość i sprawiedliwość. Zerową wartość ma dla nich to samo co w pkt. 15 oraz sumienność. Dla rodziców najważniejsze wartości: odpowiedzialność, szacunek, tolerancja, pracowitość i uczciwość. Najmniej ważne: uprzejmość, punktualność, godność wiarygodność, kreatywność. Dla nauczycieli najważniejsze: odpowiedzialność, kreatywność, pracowitość, uczciwość, tolerancja. Najmniej (4): sumienność, po 13% uprzejmość, punktualność, wiarygodność.
 18. Apele, lekcje języka polskiego, obcego, historii i wos oraz wycieczki edukacyjne to zdecydowanie największe nośniki treści patriotycznych w szkole. Najmniej głosów wśród uczniów otrzymały lekcje wychowawcze i konkursy.
 19. Uczniowie w zdecydowanej większości stwierdzili, że bardzo chętnie biorą udział w imprezach i uroczystościach związanych z kulturą i tradycjami szkoły, 10%, że raczej nie. 77% chętnie angażuje się w organizację imprez szkolnych.
 20. Wszyscy rodzice wskazują szkołę jako miejsce gdzie dziecko uczy się zachowań patriotycznych, mniejszą rolę odgrywa dom, na trzecim miejscu jest kościół i telewizja. Dla uczniów szkoła jest na pierwszym miejscu, następnie dom, telewizja i na czwartym kościół.
 21. Wszyscy rodzice i 75% uczniów stwierdziło, że patriotyczne uroczystości organizowane przez szkołę pozwalają wyzwolić emocjonalny stosunek z krajem ojczystym oraz, że szkoła przygotowuje do aktywnego i odpowiedzialnego

- uczestniczenia w życiu społecznym. 25% uczniów uważa, że uroczystości nie wyzwalają u nich emocjonalnego związku z ojczyzną.
22. Wśród przedsięwzięć upamiętniających Setną Rocznicę Odzyskania Niepodległości przez Polskę uczniowie i nauczyciele wymienili: posadzenie dębu „Marszałek”, sadzenie tulipanów, uroczysty apel, gazetki i wystawy, zdjęcia dzieci z flagą, wspólne śpiewanie hymnu, lekcje historii, konkurs pieśni patriotycznych, gminny konkurs wiedzy, prezentacje multimedialne. Największe wrażenie wywarło na uczniach wspólne zaśpiewanie hymnu, następnie uroczysty apel oraz zrobienie zdjęcia z flagą. Chociaż 78% rodziców zadeklarowało, że bierze udział w uroczystościach szkolnych i współorganizowanych przez szkołę, to nikt nie wymienił żadnego wydarzenia zorganizowanego przez szkołę dotyczącego tego ważnego wydarzenia.
 23. Wszyscy rodzice i nauczyciele oraz zdecydowana większość uczniów uważa, że upamiętnianie wydarzeń historycznych jest ważne.
 24. Szkoła przygotowuje do aktywnego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu społecznym tak twierdzą wszyscy nauczyciele i rodzice oraz zdecydowana większość uczniów.
 25. Dla 66% uczniów tematyka godzin wychowawczych nie jest interesująca.
 26. Szkoła, działania, postawa nauczycieli zostały bardzo pozytywnie ocenione przez rodziców.

Rekomendacje:

- ✓ Przeznaczyć godzinę wychowawczą lub jej część na rozmowy z uczniami na temat panującej atmosfery w szkole czy klasie.
- ✓ Zapoznać uczniów na lekcjach wychowawczych z ich prawami, ale też obowiązkami.
- ✓ Zachęcić uczniów do rozmawiania o swoich problemach na forum klasy lub indywidualnie z wychowawcą, nauczycielami, dyrektorem lub pedagogiem.
- ✓ Rozmowy przeprowadzać w spokojnej atmosferze, zapewniając poczucie bezpieczeństwa uczniowi oraz w miarę możliwości dyskrecję.
- ✓ Przeprowadzenie na lekcjach wychowawczych przez pedagoga szkolnego pogadank na temat konfliktów, mediacji, respektowania praw uczniów oraz na zakończenie zajęć przeprowadzenie krótkiej ankiety. Poinformowanie wychowawcy o wynikach ankiet, wspólne przeanalizowanie ich oraz ustalenie wspólnego działania (w przypadku zaistniałych problemów) – 1 x w semestrze lub według potrzeb. Adnotacja powinna być zamieszczona również w teczce pedagoga i wychowawcy razem z wynikami ankiet.
- ✓ Należy promować szkołę jako miejsce bezpieczne, ciekawe, przyjazne uczniom – akcje, uroczystości, lekcje wychowawcze, konkursy, zapraszanie ciekawych osób, spotkanie z policjantem, strażakiem, lekarzem, pielęgniarką, osobami pracującymi w ośrodkach dla osób z uzależnieniami, pracującymi w pomocy społecznej, zajmującymi się bezpieczeństwem w internecie itd.
- ✓ W przypadku sytuacji konfliktowych w klasie lub szkole przeprowadzenie przez pedagoga interwencji mediacji między stronami (uczniowie, nauczyciele,

rodzice) przy wsparciu ze strony wychowawcy, grona pedagogicznego czy dyrektora.

- ✓ Diagnozowanie przez pedagoga sytuacji wychowawczych w szkole i również w oddziale przedszkolnym w celu rozwiązywania na bieżąco problemów wychowawczych stanowiących barierę ograniczającą aktywne i pełne uczestniczenie w życiu szkoły, klasy lub zespołu uczniowskiego.
- ✓ Zaproszenie pedagoga na zebrania z rodzicami - pedagogizacja rodziców, rozmowy na temat problemów lub pozytywów oraz zachęcanie do indywidualnych spotkań z pedagogiem.
- ✓ Zachęcanie uczniów i tworzenie wspólnie z nimi tematów lekcji wychowawczych opartych na Programie Wychowawczo-Profilaktycznym szkoły oraz kierunkach polityki oświatowej państwa oraz podawanie ich w sposób interesujący i angażujący uczniów.
- ✓ Podawanie z tygodniowym wyprzedzeniem tematu lekcji wychowawczych tak, żeby uczniowie mogli się do niego przygotować np. przynosząc odpowiednie materiały.
- ✓ W przypadku organizowania ważnych apeli i uroczystości szkolnych a także uroczystości klasowych zapraszanie rodziców na stronie internetowej szkoły, Facebooku i Librusie.
- ✓ Ponieważ większość uczniów wykazała, że lubi i chce angażować się w przygotowanie uroczystości szkolnych w dalszym ciągu umożliwić to uczniom – wykorzystując oraz prezentując ich wiedzę, umiejętności czy uzdolnienia.

Zespół ewaluacyjny:

Anna Niedźwiadek – Karampelas

Sławomir Skonieczka

Robert Jaruzel